

Nr 131

Av herr Martinsson, angående bestämmelserna om statsbidrag till vissa hjälpmedel för handikappade.

I Kungl. Maj:ts kungörelse den 10 maj 1968 om statsbidrag till vissa hjälpmedel för handikappade har reglerats villkoren för handikappade att erhålla dylika hjälpmedel. I kungörelsen har hänvisats till att närmare föreskrifter för tillämpningen av kungörelsen skulle meddelas av socialstyrelsen. Detta har även skett genom socialstyrelsens cirkulär den 14 juni 1968 om statsbidrag till vissa hjälpmedel för handikappade.

Genom de utfärdade föreskrifterna har möjligheterna för handikappade att erhålla bidrag till hjälpmedel, som är ägnat att underlätta den dagliga livsföringen men som icke är särskilt avsett för handikappade, i hög grad försvårats.

Detta beror bland annat på att ordinationsrätten inskränkts till en synnerligen liten grupp av läkare, nämligen överläkare eller biträdande överläkare vid lasarettsklinik för rehabilitering eller, där sådan klinik ej finns, vid lasarettsklinik för långvarigt kroppssjuka, neurologi eller reumatologi, eller till läkare som har tillsyn över träningslägenhet. Formuleringen innebär att rätten till hjälpmedel starkt begränsats och mer eller mindre avskärmas att gälla rörelsehindrade patienter.

Hjärt- och lungsjuka, som är i stort behov av arbetsbesparande hushållsmaskiner och liknande hjälpmedel, blir i praktiken utestängda från möjligheterna att erhålla sådana hjälpmedel. Endast i undantagsfall torde hjärt- och lungsjuka få möjlighet att konsultera sådan läkare, som föreskrivs i bestämmelserna, sedan remiss utfärdats av behandlande hjärt- eller lungspecialist. Det är heller inte troligt att överläkare och biträdande överläkare vid angivna kliniker skulle ha tid och möjligheter att befatta sig med patienter i den öppna vården för att hjälpa dem till rätta med denna fråga. Det skulle även i övrigt vara i hög grad opraktiskt, då vederbörande specialist måste vända sig till andra sjukvårdsinrättningar och till andra avdelningar för att ta del av journaler och elektrokardiogram.

Patienterna får även i många fall vidkännas betydande utgifter för resor och andra kostnader i samband med besök på dessa specialkliniker. Med den nuvarande tillämpningen blir resultatet kanske många gånger att hjälpmedlet icke kan ordinerats och patienten får vända med oförrättat ärende. Utan tvekan avgörs det medicinska behovet av tekniska hjälpmedel bäst för denna sjukdomsgrupp av vederbörande läkare vid den hjärt- och lungklinik där

patienten vårdats. Efter patientens utskrivning fortsätter som regel den postoperativa tillsynen och kontrollen i övrigt vid samma sjukvårdsanstalt.

Den sociala prövningen kan ju liksom före den nya kungörelsen ske genom medverkan av socialkurator och arbetsterapeut, som finns vid samtliga sjukvårdsanstalter där hjärt- och lungsjuka vårdas.

Någon utprovning av hushållsmaskiner o. d. behöver heller inte göras för denna grupp av handikappade, eftersom handikappet oftast inskränker sig till nedsatt andningskapacitet, nedsatta kroppskrafter och minskad rörlighet. För de hjärtsjuka gäller likaså att undvika kroppsansträngningar och iaktta försiktighet i rörelseschemat. Starka skäl talar för att ordinationsrätten utsträcker avsevärt för att förhindra att stora grupper långtidssjuka, som tidigare fått tillgång till dessa tekniska hjälpmedel, nu kommer att utestängas från dem.

Visserligen har såväl kungörelsen som cirkuläret tillämpats under en synnerligen kort period, men redan nu framstår det klart för alla som sysslar med hithörande frågor att varken utformning eller praxis svarar mot behovet av hjälpmedel eller mot de intentioner som varit statsmakternas vid frågans behandling vid 1968 års riksdag.

På grund av det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att inom Kungl. Maj:ts kansli måtte göras en översyn av bestämmelserna om statsbidrag till vissa hjälpmedel för handikappade.

Stockholm den 21 januari 1969

Bo Martinsson (s)